

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Gezinshuis El Noor Breda

Toezicht Jeugdigen in Jeugdhulp (JIJ)

Utrecht, september 2022

Rapport Gezinshuis El Noor

De hulpaanbieder aan het woord

Op deze punten uit het rapport zijn we trots:

We zijn blij met de vele normen die veel positieve punten bevatten. We zijn hard bezig geweest met het verbeteren van onze hulpverlening. We zijn trots op hoe ons team bekend is en een actueel beeld heeft van de doelen, behoeften en wensen van de jeugdige en netwerk en hoe we hierop inspelen. We waarderen dat er wordt gezien dat de jeugdige en diens netwerk ervaart dat ze met respect worden behandeld en zich veilig en gewaardeerd voelen. Ook de manier waarop we onze interculturele hulpverlening kunnen vormgeven binnen het gezinshuis waarbij de waarden en normen van de jeugdige waarborgen.

Met deze punten uit het rapport gaan we aan de slag:

We zullen aan de slag gaan met de algemene huisregel waarbij jeugdigen dagelijks een uur op hun kamer zitten. Er zullen voldoende slaapkamers beschikbaar zijn.

We gaan een koppeling maken met de risico-inventarisatie en hulpverleningsplannen die we reeds hebben. De rapportages gaan zich richten op de doelen van de jeugdige.

De VOG's zijn aangevraagd van de gedragswetenschappers en die zijn ook binnen. Er zullen geen kennismakingsgesprekken meer worden gevoerd als er geen reële kans is op plaatsing in het gezinshuis binnen een redelijke termijn en de klachtenregeling op de website wordt aangepast.

Wat gaan jeugdigen en ouders hiervan merken?

Doordat we met deze punten aan de slag gaan zullen ouders en jeugdigen allereerst merken dat ze bij een klacht direct dit kunnen melden bij klachtenportaal.

De jeugdigen en zijn/haar ouders zullen merken dat de doelen specifiekere worden gemaakt en dit ook wordt gekoppeld met onder andere de risico's.

Conclusie van de inspectie

De inspectie is positief over de lerende houding van het gezinshuis en de voorgenomen verbeteracties. De voorgenomen verbeteracties geven de inspectie vertrouwen in het aanpakken van de verbeterpunten en het voortzetten van de hulp die het gezinshuis biedt. De inspectie acht de aanbieder daarom in staat verantwoorde hulp te bieden.

1 Inleiding

In juni 2022 voerde de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: Inspectie) toezicht uit bij Gezinshuis El Noor te Breda.

Aanleiding

Aanleiding voor het toezicht was het hoge aantal jeugdigen dat zorg ontvangt in het gezinshuis. Doel van het toezicht was om te bepalen of Gezinshuis El Noor verantwoorde hulp biedt.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader Het JIJ-kader. Dit toetsingskader bestaat uit drie thema's: ontwikkelingsgerichte hulp, de deskundige hulpverlener en goed bestuur. Het volledige toetsingskader is te vinden op:

www.igj.nl/publicaties/toetsingskaders/2021/01/05/het-jij-kader.

Beschrijving Gezinshuis El Noor

Gezinshuis El Noor (hierna: het gezinshuis) staat als besloten vennootschap bij de Kamer van Koophandel (KvK) ingeschreven onder het nummer 85919950. Het gezinshuis biedt 24-uurszorg in een gezinshuis aan jeugdigen die om verschillende redenen niet meer thuis kunnen wonen. De gezinshuisouders vormen samen het bestuur en bieden fulltime de zorg voor de jeugdigen in het gezinshuis. Het gezinshuis is vrijgevestigd en niet aangesloten bij een hoofdaannemer of franchisegever voor bijvoorbeeld gezinshuizen. De gezinshuisouders waren voor de oprichting van het gezinshuis pleegouders en gezinshuisvader heeft werkervaring in de jeugdhulp.

Het gezinshuis is gevestigd in een woning met ruime tuin in Breda. Het huis bestond voorheen uit twee woningen die in samenwerking met de woningbouwcoöperatie zijn samengevoegd tot één woning, zodat uitbreiding van het gezinshuis mogelijk was. Het gezinshuis straalt een gezinsgerichte en huiselijke sfeer uit, waarbij de inrichting is afgestemd op de behoeftes en verschillende leeftijden van de jeugdigen. Het gezinshuis is gespecialiseerd in interculturele zorg met name voor jeugdigen met een islamitische achtergrond.

Het gezinshuis biedt op het moment van toezicht zorg aan elf jeugdigen op basis van een jeugdwetbeschikking gezinshuiszorg. De jeugdigen zijn tussen de zes en zeventien jaar oud met diverse problematiek, zoals een licht verstandelijke beperking (LVB), autisme, depressie, hechtings- en trauma gerelateerde problematiek. Een aantal jeugdigen is als vluchteling naar

Nederland gekomen. Negen jeugdigen hebben een jeugdbeschermingsmaatregel. Twee jeugdigen verblijven op basis van een vrijwillige plaatsing in het gezinshuis.

Naast de gezinshuisouders wonen er nog twee eigen meerderjarige kinderen van de gezinshuisouders in de woning die tevens ook werkzaam zijn in het gezinshuis als pedagogisch medewerker en stagiair. Het gezinshuis heeft in totaal, naast de gezinshuisouders, twee pedagogisch medewerkers en drie stagiaires in dienst. Het gezinshuis heeft een GZ-psycholoog in dienst op ZZP-basis. Zij fungeert als gedragswetenschapper. Een van de gezinshuisouders is Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) geregistreerd. Er zijn verschillende personen uit het netwerk van de gezinshuisouders die als vrijwilliger het gezinshuis ondersteunen.

2 Conclusie

In dit hoofdstuk geeft de inspectie haar conclusies weer. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe het vervolg van het toezicht eruit zal zien.

Analyse

De inspectie constateerde op de volgende normen alleen positieve punten:

- Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij hulpverleners (norm 1.1).
- Jeugdigen en ouders hebben, waar mogelijk, regie over hun leven en welbevinden (norm 1.2).
- Jeugdigen en ouders worden met respect behandeld en ervaren begrip, vertrouwen en veiligheid (norm 1.3).
- Jeugdigen worden ondersteund om hun sociale netwerk in stand te houden of uit te breiden (norm 1.4).
- Hulpverleners bieden hulp die aansluit bij de problematiek, ontwikkelingsbehoefte en mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders (norm 2.2).
- Hulpverleners bieden samenhangende en waar nodig integrale hulp aan jeugdigen en hun ouders (norm 2.4).
- De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp (norm 3.3).

Verbetering is nodig op de volgende normen:

- De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving (norm 1.5).

De aanbieder heeft laten weten van plan te zijn om verbetermaatregelen door te voeren. Gezinshuis El Noor heeft in de reactie op het conceptrapport laten weten voornemens te zijn om individuele afspraken rondom de huisregel te maken, te zorgen voor voldoende slaapkamers in de woning en een koppeling te maken tussen de hulpverleningsplannen en de risico-inventarisaties van de jeugdigen. Tevens heeft het gezinshuis laten weten de VOG van de betrokken gedragswetenschapper te hebben aangevraagd. Ook zijn zij voornemens om geen kennismakingsgesprekken meer te voeren met nieuwe aanmeldingen totdat er een reële kans op plaatsing binnen een redelijke termijn is. Tot slot geven zij aan de klachtenregeling aan te gaan passen zodat duidelijk is dat jeugdigen en ouders ongehinderd toegang hebben tot de onafhankelijke klachtencommissie.

Vervolg

De inspectie acht Gezinshuis El Noor in staat om verantwoorde hulp te bieden, vertrouwt erop dat het gezinshuis de concrete verbetermaatregelen doorvoert om aan alle normen te voldoen en blijft ontwikkelingen volgen.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd, zoals de inspectie deze aantrof op het moment van toezicht. De inspectie geeft per norm aan wat haar oordeel is.

De inspectie beoordeelt de normen op een vierpuntschaal:

- *De aanbieder voldoet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm alleen positieve punten.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels aan de norm. De inspectie constateert op deze norm veelal positieve punten, verbetering is op punten mogelijk.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm overwegend negatieve punten, verbetering is noodzakelijk.*
- *De aanbieder voldoet niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm nauwelijks tot geen positieve punten, verbetering is zeer noodzakelijk.*
- *De inspectie heeft deze norm niet beoordeeld.*

Thema 1: Ontwikkelingsgerichte hulp

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulp gericht is op de ontwikkeling van de jeugdige en diens gezin.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Beeld

Eigen regie

Respect

**Sociaal
netwerk**

**Gezonde
ontwikkeling**

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 1.1		Oordeel
	Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij hulpverleners.	

De gezinshuisouders vertellen dat de aanmeldingen voor het gezinshuis binnen komen via gecontracteerde gemeenten, de website of via het eigen netwerk. Na een aanmelding wordt extra informatie opgevraagd, zoals de voorgeschiedenis, aanwezige diagnostiek en hulpvragen. De gezinshuisouders bepalen vervolgens met de medewerkers en gedragswetenschapper of de hulpvraag passend is bij wat zij kunnen bieden. Als zij een match zien, is er ruimte voor een eerste kennismaking met de jeugdige en ouders. Er worden dan 'oefenbezoekjes' gebracht, zoals een keer mee eten of een nacht blijven slapen. De gezinshuisouders vertellen dat de nieuwe jeugdige dan ook in contact komt met de andere jeugdigen in het gezinshuis. Zo kan de groepsdynamiek geobserveerd worden. Wanneer zowel het gezinshuis als de jeugdige en ouders en/of gezinsvoogd het gezinshuis passend vinden, kan de jeugdige instromen wanneer er plek is.

De inspectie ziet in de dossiers en hoort in de gesprekken met de gezinshuisouders dat zij een actueel beeld hebben van de achtergrond, context en ontwikkelbehoefte van de jeugdigen. De gezinshuisouders en medewerkers geven in gesprekken voorbeelden over het sociale netwerk, de cultuur en de leefwereld van de jeugdigen. In de dossiers ziet de inspectie een duidelijke omschrijving van de voorgeschiedenis en recente hulpvragen, krachten en belemmerende factoren beschreven.

Norm 1.2		Oordeel
	Jeugdigen en ouders hebben, waar mogelijk, regie over hun leven en welbevinden.	

In de gesprekken met de medewerkers en gezinshuisouders hoort de inspectie dat de doelen en afspraken in het gezinshuis in samenspraak met de jeugdigen worden bepaald. De jeugdigen worden betrokken bij de verslaglegging, evaluaties en nieuwe afspraken. De gedragswetenschapper en gezinshuisouders vertellen dat de hulpverleningsplannen samen met de jeugdigen worden op- en vastgesteld. Dit ziet de inspectie ook terug in de dossiers van de jeugdigen. Jeugdigen onder de 12 jaar worden vooral mondeling meegenomen in hun hulpverleningsplan door gesprekken over wat zij graag willen leren en belangrijk vinden. De gedragswetenschapper geeft aan dat de gezinshuisouders veel aandacht besteden aan inspraak en regie bij de jeugdigen door middel van individuele gesprekken en gesprekken met het hele gezin.

De jeugdigen vertellen aan de inspectie dat er een beloningssysteem wordt gehanteerd, waarbij de jeugdigen zelf mogen beoordelen of zij die dag hun werkdoel hebben behaald of niet. Eén van de

jeugdigen vindt het beloningssysteem kinderachtig en wil niet op deze manier aan zijn/haar doelen werken. Deze jeugdige hoeft dan ook niet mee te doen aan het beloningssysteem als hij/zij dat niet passend vindt en werkt op een andere wijze aan zijn/haar doelen.

De gezinshuisouders vertellen dat zij veel samenwerken met de ouders van de jeugdigen. Doordat de gezinshuisouders en medewerkers vaak de moedertaal van de ouders spreken, kunnen ouders zich beter uitdrukken en ervaren zij meer regie over de zorg voor hun kinderen.

De inspectie ziet in het kwaliteitshandboek van het gezinshuis dat er voor jeugdigen vanaf zeventien jaar specifiek aandacht is voor eigen regie door middel van het opstellen van een toekomstplan. Hierin staat beschreven hoe wordt toegewerkt naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Norm 1.3		Oordeel
	Jeugdigen en ouders worden met respect behandeld en ervaren begrip, vertrouwen en veiligheid.	

De inspectie ziet en hoort van de medewerkers van het gezinshuis en de jeugdigen dat er een grote mate van verbondenheid ervaren wordt in het gezinshuis, ondanks de grootte van het gezinshuis. De gezinshuisouders en de gedragswetenschapper vertellen dat het gezinshuis een groot eigen netwerk heeft dat het gezinshuis ondersteunt op vrijwillige basis, naast de vaste medewerkers. Door dit grote netwerk aan betrokken personen ziet en hoort de inspectie dat er voldoende tijd en aandacht is voor de jeugdigen en hun ouders. De jeugdigen geven aan zich prettig en veilig te voelen in het gezinshuis. De inspectie ziet tijdens het toezicht dat de jeugdigen zich veilig kunnen uiten bij de gezinshuisouders en de andere medewerkers.

“Ik voel me echt fijn hier in het gezinshuis.
Ik kom hier tot rust.” *jeugdige*

De gezinshuisouders vertellen dat zij zoveel als mogelijk de privacy van de jeugdigen respecteren. De medewerkers en jeugdigen in het gezinshuis komen bijvoorbeeld nooit zomaar op een slaapkamer of kijken in een telefoon zonder toestemming. De jeugdigen vertellen de inspectie dat er geen vaste aanspreekpunten of ‘mentoren’ zijn. Ze kunnen “gewoon bij beide gezinshuisouders en de begeleiders terecht als er wat is”.

De gedragswetenschapper vertelt dat er bij sommigen jeugdigen sprake is van een geheime plaatsing, waarbij aparte afspraken worden gemaakt over veiligheid en privacy. Bij foto’s op de

website worden hierover bijvoorbeeld afwegingen gemaakt en vindt er afstemming met een wettelijk vertegenwoordiger plaats.

De inspectie hoort in de gesprekken en ziet dat de gezinshuisouders met respect over de jeugdigen en hun ouders praten en investeren in een samenwerkingsrelatie met zowel de jeugdige als zijn/haar sociale netwerk.

Norm 1.4		Oordeel
	Jeugdigen worden ondersteund om hun sociale netwerk in stand te houden of uit te breiden.	

De gedragswetenschapper vertelt dat aandacht is voor het sociale netwerk van de jeugdige door deze zoveel als mogelijk te betrekken, bestendigen of uit te breiden. De gedragswetenschapper en de gezinshuisouders vertellen dat sommige jeugdigen om verschillende redenen geen contact hebben met hun biologische ouders. De gezinshuisouders maken dan in afstemming met de voorgedragen doelen om jeugdigen te ondersteunen in het vasthouden of opbouwen van een relatie met andere familieleden of broertjes en/of zusjes. De inspectie ziet dit ook terug in de hulpverleningsplannen. Daarin wordt specifiek aandacht besteed aan het sociaal netwerk, wie er betrokken is bij de jeugdigen en of er doelen zijn om het netwerk uit te breiden. De medewerkers van het gezinshuis geven aan dat het eigen netwerk van de gezinshuisouders ook als sociaal netwerk voor de jeugdigen fungeert.

"Binnenkort is er een feestdag en dan nodigen wij ook het netwerk van de jeugdigen uit. Er komen neefjes en nichtjes uit ons eigen netwerk maar ook ouders of vrienden van jeugdigen." *Gezinshuisouder*

De gezinshuisouders vertellen dat zij de jeugdigen stimuleren om een passende vrijetijdsbesteding te hebben. De jeugdigen zitten op verschillende sport- of hobbyclubs, zoals voetbal of schilderen. De jeugdigen vertellen dat zij ook geregeld vriendjes of vriendinnetjes kunnen uitnodigen in het gezinshuis om samen te spelen of activiteiten te doen.

Norm 1.5		Oordeel
	De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving.	

De inspectie hoort in gesprekken met de gezinshuisouders dat zij het belangrijk vinden dat de jeugdigen zich thuis voelen. De gezinshuisouders streven naar het creëren van een zo 'gewoon

mogelijke' thuissituatie. Zij geven aan dat ze het belangrijk vinden dat de jeugdigen (en hun ouders) het gevoel hebben dat zij geaccepteerd, gezien en gehoord worden. De gezinshuisouders, gedragswetenschapper en een pedagogisch medewerker vertellen dat zij geen onderscheid maken tussen eigen kinderen of gezinshuiskinderen. Zij zijn allemaal onderdeel van het gezin en worden betrokken bij het gezinsleven. Het gezinshuis eet gezamenlijk, gaat samen op vakantie en viert verjaardagen met de hele familie. De inspectie ziet tijdens een observatie en hoort in gesprekken met jeugdigen deze ervaring ook bij hen terug.

De gezinshuisouders vertellen dat zij een aantal huisregels hanteren waaronder een 'tijd voor jezelf/kamermoment' na het avondeten. Tijdens dit kamermoment hebben de jeugdigen een rustmoment op hun slaapkamer waar ze zonder telefoon of tablet ruimte hebben om bijvoorbeeld huiswerk te maken. Wanneer jeugdigen vragen hebben mogen ze naar beneden maar het streven is 'tijd voor jezelf op je kamer'. De gezinshuisouders geven in gesprek aan dat zij zich bewust zijn dat dit een generieke maatregel is die gezien kan worden als vrijheidsbeperkend.

De inspectie ziet tijdens de rondleiding een ruime woning die huiselijk is ingericht waarbij er voldoende speel- en spelmateriaal aanwezig is. De slaapkamers bevinden zich op de bovenste twee verdiepingen met uitzondering van een slaapkamer op de begane grond. Ondanks de gekoppelde woningen zijn de bovenste verdiepingen niet met elkaar verbonden. Een zijde wordt gebruikt voor de jongensslaapkamers. Hier slapen ook de gezinshuisouders. In de andere zijde zijn de meisjesslaapkamer met een slaapkamer voor de dochter van de gezinshuisouders. Zij is ook pedagogisch medewerker. Hierdoor slapen de medewerkers van het gezinshuis op het moment van toezicht op gehoorafstand van de jeugdigen. De inspectie ziet en hoort in gesprekken dat er niet voor alle jeugdigen een eigen slaapkamer beschikbaar is. In twee slaapkamers slapen twee jeugdigen samen. Dit zijn broers- en/of zussen van elkaar. De inspectie ziet in de dossiers en hoort in gesprek met de gedragswetenschapper een navolgbare inhoudelijke onderbouwing voor de keuze van deze samenstelling op het moment van toezicht. De gezinshuisouders en gedragswetenschapper vertellen inhoudelijk te overwegen wanneer de jeugdigen weer op termijn op een eigen kamer kunnen slapen. Echter heeft het gezinshuis met de huidige samenstelling onvoldoende slaapkamers beschikbaar om iedere jeugdige van eigen slaapkamer te voorzien als dit inhoudelijk wél nodig zou blijken. De kwaliteitscriteria gezinshuizen (2019) schrijven voor dat jeugdigen in een gezinshuis de beschikbaarheid tot een eigen slaapkamer dienen te hebben tenzij die niet in het belang of tegen de wens van het kind in gaat.

Verbeterpunten

- Door het inzetten van een generieke huisregel waarbij jeugdigen dagelijks een uur op hun kamer (moeten) zitten, worden zij in hun vrijheid en individuele behoefte beperkt. Door de inzet van 'kamermomenten' wordt er daarnaast onvoldoende recht gedaan aan het gezinsgerichte karakter van de zorgvorm. De inspectie verwacht dat er per jeugdige gekeken wordt naar de individuele behoefte, ontwikkelfase en leeftijd waarbij afspraken op maat gemaakt worden die passen bij de leerdoelen en de hulpvraag van de jeugdige.
- Ondanks dat in de huidige situatie een navolgbare keuze is gemaakt voor het samen laten slapen van jeugdigen op kamers, verwacht de inspectie dat het gezinshuis voldoende

slaapkamers ter beschikking heeft voor iedere individuele jeugdige. Op dit moment is het samen slapen inhoudelijk passend bij de wens en behoefte van de jeugdige. Wanneer dit verandert, is er momenteel onvoldoende ruimte beschikbaar om hieraan te voldoen.

Thema 2: De kundige hulpverlener

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulpverleners in staat zijn om met voldoende actuele en passende kennis en kunde te handelen en in hoeverre hulpverleners met anderen samenwerken waar dat nodig is.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 2.1		Oordeel
	Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen.	

De inspectie ziet in de dossiers en hoort in de gesprekken met de gezinshuisouders en gedragswetenschapper dat risico's breed in kaart worden gebracht en afwegingen over de veiligheid van de jeugdige navolgbaar vast worden gelegd in het dossier. De gezinshuisouders vertellen dat ze twee keer per jaar op een vast moment een risico-inventarisatie invullen aan de hand van de LIRIK. Bij veranderende omstandigheden wordt de LIRIK aangevuld of aangepast. Dit ziet de inspectie ook als zodanig terug in de dossiers. Een integratie met de hulpverleningsplannen en opgestelde doelen ziet de inspectie echter niet terug. Hierdoor komen de risico's niet zichtbaar terug in de hulpverleningsplannen en doelen voor de jeugdigen. De inspectie hoort van de gezinshuisouders dat de hulpverleningsplannen niet gelijktijdig met de risico-inventarisaties worden opgesteld. De inspectie constateert dat hierdoor de koppeling tussen de risico's en het hulpverleningsplan mogelijk wordt gemist. Het is daarom een aandachtspunt aan het gezinshuis om de risico's uit de risico-inventarisatie zichtbaar aan te laten sluiten op de doelen en de begeleidingsaanpak.

De gezinshuisouders vertellen afspraken te hebben met de jeugdigen over het handelen bij onveilige situaties. Dit gaat zowel over brandveiligheid als onveiligheid als gevolg van complexe problematiek in het netwerk van de jeugdigen. Er is nauw contact met de wijkagent en de gedragswetenschapper vertelt dat de gezinshuisouders altijd afstemmen bij het maken van afwegingen of afspraken rondom (on)veiligheid.

De gezinshuisouders vertellen bekend te zijn met de meldcode Huiselijk geweld. Zij hebben de applicatie daarvan op hun telefoon en de meldcode uitgewerkt in hun kwaliteitshandboek. Daarnaast geven zij aan in september 2022 met het hele team een verdiepende training te zullen volgen over de meldcode en het omgaan met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Norm 2.2		Oordeel
	Hulpverleners bieden hulp die aansluit bij de problematiek, ontwikkelingsbehoefte en mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders.	

De gezinshuisouders en gedragswetenschapper vertellen dat er in het gezinshuis systeemgericht- en oplossingsgericht wordt gewerkt. De gezinshuisouders geven als voorbeeld dat er iedere avond een gesprekje wordt gevoerd met het kind hoe zij de dag vonden gaan. Ze sturen hierbij bij de jeugdige aan op reflectie en wat er goed is gegaan.

De gezinshuisouders vertellen dat er veel jeugdigen externe behandelingen volgen, zoals speltherapie, traumabehandeling of medicatie (onder begeleiding van een psychiater). De inzet of aanmelding voor een behandeling wordt bepaald in afstemming met de voogd en de gedragswetenschapper.

De gedragswetenschapper beschrijft dat veiligheid en rust bieden en cultuur- en traumasensitief werken centraal staan in het gezinshuis en de gezinshuisouders veel deskundigheid meebrengen op deze gebieden. Aan sommige jeugdigen wordt 1-op-1 begeleiding geboden op basis van een maatwerkcontract met de gemeente als gevolg van een intensieve hulpvraag.

De gezinshuisouders vertellen dat er aandacht is voor overgangs- en nazorg aan de jeugdigen en ouders door zo voor mogelijk het geleerde over te brengen naar de nieuwe woon-/thuissituatie. Zij geven als voorbeeld aan dat er per gezin wordt gekeken wat de mogelijkheden zijn en wat ouders zelf willen leren bij een eventuele thuisplaatsing. In eerste instantie is er nog veel contact met de jeugdige en ouders, maar daarna wordt langzaam het gezin losgelaten. De gezinshuisouders geven aan in de toekomst een vorm van begeleid wonen als doorstroomzorg te willen gaan bieden. Zo kunnen zij nog beter aansluiten bij de ontwikkelingsbehoefte van de jeugdigen wanneer zij toe zijn aan meer zelfstandigheid.

Norm 2.3		Oordeel
	Hulpverleners handelen methodisch en ontwikkelingsgericht.	

Het gezinshuis werkt met hulpverleningsplannen waarin de doelen staan beschreven. De doelen worden opgesteld in samenspraak met de jeugdige, diens ouders en de gedragswetenschapper. Het plan wordt vervolgens opgesteld door de SKJ-geregistreerde gezinshuisouder en aangevuld en vastgesteld door de gedragswetenschapper. De gezinshuisouders vertellen dat zij iedere zes maanden een evaluatie van het hulpverleningsplan hebben met de jeugdige, wettelijk vertegenwoordiger, gedragswetenschapper en eventueel andere betrokkenen. Indien nodig vinden deze evaluatiegesprekken vaker plaats. In het gezinshuis wordt daarmee methodisch gewerkt en voortgang van de doelen worden systematisch en multidisciplinair geëvalueerd. Er zijn daarnaast wekelijks casuïstiek besprekingen met het gezinshuisteam en maandelijks met de gedragswetenschapper waarbij de afspraken en besprekpunten worden vastgelegd in het dossier van de jeugdigen.

De inspectie ziet in de dossiers van de jeugdigen duidelijke en haalbare doelen in de hulpverleningsplannen staan. Voorbeelden daarvan zijn: 'ik ga naar school', 'ik heb een bijbaantje' of 'ik kan mij aan regels in het gezinshuis en op school houden'. Ook is er in het dossier een dagelijkse bijzonderhedenrapportage terug te zien. Deze rapportage richt zich veelal op praktische zaken en minder op de doelen. Het is dan ook een aandachtspunt om de rapportage meer gericht op de doelen te beschrijven.

Norm 2.4		Oordeel
	Hulpverleners bieden samenhangende en waar nodig integrale hulp aan jeugdigen en hun ouders.	

De gezinshuisouders vertellen dat zij een groot samenwerkingsnetwerk hebben van betrokkenen in de omgeving. Zij onderhouden nauwe contacten met bijvoorbeeld de huisarts, de tandarts, de wijkagent en de scholen in de buurt. De gezinshuisouders geven aan een prettige samenwerking te ervaren met de verschillende betrokken hulpverleners bij de jeugdigen zoals vak therapeuten, (gezins)voogden of begeleiders van ouders.

De gezinshuisouders geven aan afstemming te zoeken met de behandelaren van de jeugdigen en dragen zorg voor kennisuitwisseling. De gedragswetenschapper vertelt dat de gezinshuisouders intensief zijn betrokken bij de behandelingen van de jeugdigen. De behandelaren komen volgens haar ook naar het gezinshuis om de behandeling te integreren in de begeleiding van de jeugdige in het gezinshuis.

Een (gezins)voogd van een van de jeugdigen geeft in gesprek met de inspectie aan dat er een prettige samenwerking is tussen de jeugdbescherming en de gezinshuisouders. De gezinshuisouders zijn betrokken en stemmen goed af met de betreffende (gezins)voogd. De gezinshuisouders hebben volgens de (gezins)voogd zichtbaar veel ervaring en onderhouden passend contact met de biologische ouders van de jeugdigen en werken intensief samen met betrokken hulpverlening rondom de jeugdigen.

Thema 3: Goed bestuur

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de organisatie op een goede wijze wordt bestuurd en een lerende organisatie is die zich voortdurend verbetert.

In onderstaand figuur ziet u direct wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

In onderstaande tabel leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 3.1	Oordeel
 <p>De bestuurder¹ stelt de maatschappelijke doelstelling en het belang van de jeugdigen centraal.</p>	

De gezinshuisouders omschrijven in hun visie hun gezinshuis als een plek om jeugdigen warmte, veiligheid en structuur te bieden. Zij geven aan de jeugdigen te stimuleren door aan hun doelen te werken aan de hand van een aantal methodieken, zoals systeemgericht en intercultureel werken. De gezinshuisouders geven aan dat de islamitische levensovertuiging aansluit bij de meeste jeugdigen in het gezinshuis. Ook andere culturele feestdagen worden echter gevierd, zoals Kerstmis en Sinterklaas.

“Wij vinden het belangrijk dat jeugdigen diversiteit meekrijgen en aansluiting vinden in de maatschappij. Iedereen is welkom in ons gezinshuis.” *hulpverlener*

¹ Onder bestuurder wordt verstaan degene die eindverantwoordelijk is voor de organisatie. Dit kan bijvoorbeeld ook een gezinshuisouder zijn.

De gezinshuisouders en gedragswetenschapper vertellen dat er een werkwijze wordt gehanteerd die lijkt op een informele wachtlijst voor het gezinshuis. Sommige verwijzers of ouders willen namelijk graag dat een jeugdige bij hen in het gezinshuis wordt geplaatst en geven dan aan bereid te zijn hierop te wachten. De gezinshuisouders geven aan dat er dan soms ook al een kennismakingsgesprek plaatsvindt met de jeugdige of aanmelder/verwijzer. De gezinshuisouders en gedragswetenschapper geven echter ook aan dat alle plekken in het gezinshuis momenteel bezet zijn. De huidige plaatsingen zijn voornamelijk perspectief biedende plaatsingen, waardoor er weinig doorstroom is. De inspectie ziet een risico in het hanteren van een dergelijke werkwijze, vanwege verwachtingen die gecreëerd worden richting de jeugdigen en ouders/verwijzers en de haalbaarheid in de praktijk. Daarnaast ontvangen deze jeugdigen intussen geen andere zorg. De inspectie verwacht dat het gezinshuis samen met de gedragswetenschapper kritisch kijkt naar de huidige werkwijze en pas weer kennismakingsgesprekken voert als er een reële kans op plaatsing in het gezinshuis is binnen een redelijke termijn.

Norm 3.2		Oordeel
	De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp.	

Van de twee gezinshuisouders heeft één van de twee een SKJ-registratie en is de andere gezinshuisouder voornemens middels een EVC-traject ook een SKJ-registratie te behalen. De twee pedagogisch medewerkers hebben een pedagogische achtergrond waarbij een van de twee op korte termijn afstudeert als basispsycholoog. Er zijn daarnaast drie stagiaires werkzaam vanuit zowel mbo- als hbo-opleidingen. De betrokken gedragswetenschapper is een GZ-psycholoog met BIG-registratie die flexibel wordt ingezet. De huidige gedragswetenschapper zal dit jaar haar taken voor het gezinshuis neerleggen. Een nieuwe gedragswetenschapper is al betrokken bij het gezinshuis en zal op termijn deze taken overnemen.

De gezinshuisouders vertellen een aantal exclusiecriteria te hanteren voor plaatsing in hun gezinshuis, waaronder seksueel misbruik, drugsverslaving, obsessief grenzeloos gedrag en excessief seksueel gedrag. Daarnaast geven de gezinshuisouders aan dat het belangrijk is dat de jeugdigen bij de start van de zorg een dag invulling hebben, zoals onderwijs of dagbesteding.

In de personeelsdossiers ziet de inspectie dat er voor alle medewerkers, vrijwilligers en betrokken familieleden een verklaring omtrent gedrag (VOG) conform de Jeugdwet aanwezig is. Een VOG van de betrokken gedragswetenschapper ontbreekt echter. Ook zijn hierover geen afspraken gemaakt in de contractovereenkomst tussen het gezinshuis en de gedragswetenschapper. De gezinshuisouders hebben na het toezicht laten weten de VOG's van gedragswetenschapper te hebben aangevraagd en in goede orde ontvangen te hebben.

Het gezinshuis heeft elf jeugdigen in zorg en sluit hiermee niet aan bij de richtlijn die wordt gehanteerd in de kwaliteitscriteria gezinshuizen (2019) die vier tot zes en maximaal acht jeugdigen beschrijft. Hierin wordt echter ook beschreven dat omstandigheden en samenstelling alsmede de ruimte en de organisatie per gezinshuis kunnen variëren. De gezinshuisouders geven aan dat zij hierin een bewuste keuze hebben gemaakt door zich te focussen op jeugdigen met een multiculturele achtergrond. Deze jeugdigen zijn volgens de gezinshuisouders vaak afkomstig uit grotere gezinnen waarbij het netwerk intensief betrokken is bij de opvoeding. Zij geven daarnaast aan dat zij voldoende capaciteit hebben als gezinshuis om de jeugdigen voldoende aandacht en begeleiding te bieden. De inspectie ziet tijdens het toezichtbezoek deze persoonlijke aandacht en gezinsgerichte sfeer en hoort dit ook in de gesprekken met de gedragswetenschapper en (gezins)voogd terug. Toch ziet de inspectie een aandachtspunt voor het gezinshuis met betrekking tot het aantal plaatsingen in combinatie met wat de kwaliteitscriteria voorschrijven. De inspectie verwacht dat het gezinshuis, mede met het oog op de wens om op termijn uit te breiden naar begeleid wonen, reflecteert en kritische afwegingen maakt over het aantal plaatsingen binnen het gezinshuis en of hiermee recht wordt gedaan aan het beoogde karakter van deze zorgvorm ten behoeve van de jeugdigen.

Norm 3.3		Oordeel
	De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp.	

De gezinshuisouders geven aan een actueel beeld te houden van wat er wel en niet goed gaat in het gezinshuis door middel van de 'bewoners overleggen' die zij wekelijks houden met alle jeugdigen en aanwezige medewerkers. Iedereen mag dan aangeven waar ze tegenaan lopen of wat ze anders zouden willen. Ook worden afspraken besproken of plannen voor bijvoorbeeld vakanties gemaakt en afgestemd. Daarnaast voert het gezinshuis halfjaarlijks een leefklimaatonderzoek uit die door de gedragswetenschapper wordt afgenomen. Thema's zoals 'Ik mag wat zeggen in het gezinshuis' of 'Ik heb het idee dat de gezinshuisouders altijd hun zin krijgen' worden hierin gescoord. De inspectie heeft het meest recente leefklimaat onderzoek ingezien en ziet voornamelijk positieve scores terug. Eventuele bijzonderheden of aandachtspunten uit deze onderzoeken worden besproken met de medewerkers en met de jeugdigen, zodat gezamenlijk oplossingen gecreëerd kunnen worden.

De gezinshuisouders vertellen dat zij de kwaliteit borgen door middel van een kwaliteitsmanagementsysteem van Ovezo². Ovezo voert ook geregeld audits uit bij het gezinshuis. De gezinshuisouders geven daarnaast aan maandelijks intervisie te volgen met zeven andere gezinshuizen. Daarnaast hebben zij voor zichzelf een ontwikkelingsplan met scholingen die zij nog graag willen volgen, zodat zij zich blijvend kunnen ontwikkelen.

² Ovezo is een organisatie voor kwaliteitssystemen, zorgcontracten en zorgadministratie met een specifiek kwaliteitsprogramma voor (vrijgevestigde) gezinshuizen: www.ovezo.nl

De gezinshuisouders vertellen sinds kort specifiek feedback te vragen in evaluatiebesprekingen met jeugdigen en ouders over wat er beter kan. Zij betrekken hierbij indien mogelijk de pedagogisch medewerkers en vrijwilligers. Ook de gedragswetenschapper geeft aan dat zij een goede aanspreekcultuur ziet in het gezinshuis. Er is ruimte voor kritische vragen en opmerkingen.

De gezinshuisouders en gedragswetenschapper geven aan incidenten te kunnen registreren in het rapportagesysteem. Hierover is een werkwijze beschreven in het kwaliteitshandboek. Incidenten worden met het team en de gedragswetenschapper geëvalueerd.

Norm 3.4		Oordeel
	De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen.	

Het gezinshuis is aangesloten bij Zorgbelang om de toegang tot een onafhankelijk vertrouwenspersoon te faciliteren. De gezinshuisouders vertellen dat de vertrouwenspersoon het klachtrecht en werkwijze heeft uitgelegd aan de jeugdige en vier keer per jaar langskomt. Tijdens de rondleiding ziet de inspectie informatie en contactgegevens van de vertrouwenspersoon van Zorgbelang.

De gezinshuisouders vertellen dat zij een klachtenregeling hebben. Hiervoor is het gezinshuis aangesloten bij Klachtenportaal Zorg. Daarnaast hanteren zij ook een interne klachtenregeling waarbij de zus van een van de gezinshuisouders als klachtenfunctionaris fungeert. Volgens de gezinshuisouders kennen de jeugdigen haar goed. De gezinshuisouders en pedagogisch medewerker geven aan dat de jeugdigen weten dat zij kunnen praten met de gezinshuisouders, de klachtenfunctionaris of de vertrouwenspersoon Zorgbelang wanneer er wat is. Op de website van het gezinshuis ziet de inspectie beschreven dat jeugdigen en hun ouders eerst intern hun klacht dienen te bespreken voordat zij naar de klachtencommissie van Klachtenportaal Zorg kunnen. In de Jeugdwet hebben jeugdigen en hun ouders het recht tot ongehinderde toegang tot een onafhankelijke klachtencommissie (zoals Klachtenportaal Zorg). De inspectie verwacht daarom dat het gezinshuis dit aanpast in hun klachtenregeling op de website.

Bijlage: Verantwoording van het toezicht

De inspectie voerde het toezicht bij Gezinshuis El Noor uit op 6 juli 2022. Om tot een gefundeerd oordeel te komen, gebruikte de inspectie voor het toezicht verschillende informatiebronnen. De informatie uit deze bronnen is met elkaar vergeleken en gewogen. Voor het toezicht zijn de volgende bronnen betrokken:

- Korte gesprekken met twee jeugdigen.
- Een rondleiding en lunch met vijf jeugdigen, twee stagiaires, twee pedagogisch medewerkers en de gezinshuisouders
- Een gesprek met de gezinshuisouders, tevens bestuurders, en een pedagogisch medewerker
- Een telefonisch gesprek met de betrokken gedragswetenschapper
- Een telefonisch gesprek met een (gezins)voogd van jeugdigen.
- De check van twaalf dossiers op de aanwezigheid van de Verklaring Omtrent het Gedrag van medewerkers, waarbij de inspectie op basis van een aantal criteria zelf de dossiers heeft geselecteerd.
- De check van drie dossiers van jeugdigen, onder andere op de aanwezigheid van een plan en risico-inschattingen en -beoordelingen. Hierbij was een medewerker aanwezig. De inspecties hebben zelf de dossiers geselecteerd.
- Observaties van de leef- en verblijfruimten.
- Analyse van de volgende documenten:
 - Kwaliteitsprogramma Gezinshuizen Gezinshuis El Noor (Versie 2)
 - Auditverslag Ovezo dd. 12 april 2022
 - Handleiding Vragenlijst Pedagogisch Klimaat voor kinderen van 8 tot 15 jaar (GCIC) (versie november 2016)
 - Uitkomsten GCIC Gezinshuis El Noor

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.

www.igj.nl